

Dit moest worden opgelost

Een jaar geleden dienden advocaten via social media hun verlanglijstje in: tien frustraties lieten zij graag achter zich in 2014. Het *Advocatenblad* maakt de stand op. Kwam er afgelopen jaar een eind aan de grootste ergernissen van advocaten?

Nathalie Gloudemans-Voogd

Illustraties: Flos Vingerhoets



1. CONFRÈRES

Met de welwillendheid onder confrères en collega's is het het afgelopen jaar niet veel beter gesteld. Het dekenberaad berichtte bijvoorbeeld in het septembernummer van het *Advocatenblad* over de ongewenste wervende activiteiten van sommige advocaten. Steeds vaker zien de deken-

caten particulieren benaderen die zijn opgeroepen voor een eindzitting in het kader van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen. Zij hinderen zo reeds ingeschakelde advocaten. Niet heel welwillend dus. Ook strafpleiters Wim Anker en Tjalling van der Goot uit in de *Leeuwarder Courant* hun zorgen over 'cowboyadvocaten'. In de zaak rond de aanrijding in Friesland waarbij een vrouw met opzet twee jongens van veertien aan zou hebben gereden, trachtten diverse advocaten toegang te krijgen tot de verdachte. In 2014 was er ook veel onvrede over (ex-) beroepsgenoten die het aanzien van de advocatuur zouden schaden. 'Waar is de klassieke advocatuur?' verzuchten sommigen.

2. MAILLEN MET DE RECHTBANK

Een mailtje sturen naar de rechtbank: officieel kan het nog steeds niet. Dat blijkt een groot gemis. 'Dit is de enige instantie die nog een fax gebruikt #ouderwets,' tweet een advocate.



Maar op dit punt gloort er hoop. In het strafrecht is het Advocatenportaal uitgerold waarmee in elk geval dossiers gedownload kunnen worden. Ook is de Rechtspraak druk bezig met digitalisering in het bestuurs- en civiele recht via het project Kwaliteit en Innovatie ('KEI'). Voorzitter van de Raad voor de rechtspraak Frits Bakker erkent zelf ook dat die moderniseringsslag nodig is. 'Je kunt moeilijk van burgers verwachten dat ze vertrouwen hebben in de recht-

spraak als ze het gevoel hebben dat we antiek opereren,' zegt hij in een interview met het *Advocatenblad* in oktober. Processtukken digitaal indienen staat voor de meeste advocaten desondanks pas gepland voor 2016; het project heeft enige vertraging opgelopen.



3. TOEVOEGINGSTERREUR

Nederland mag dan behoren tot de top 3-landen met ruime gefinancierde rechtshulp, toch blijven toevoegings-toestanden bestaan. Een advocaat mailt bijvoorbeeld dat de Raad voor Rechtsbijstand zijn verzoek om reistijd vergoed te krijgen afdoet als 'niet-declarabel'. Extra uren krijgen in bewerkelijke civiele of bestuursrechtzaken lijkt vrijwel onmogelijk, berichtte het *Advocatenblad* in oktober. De NVSA en NVJSA vroegen hun achterban of zij nog bewerkelijke strafzaken zouden aannemen na de bezuinigingen: 78 procent van de respondenten overweegt dat minder te doen. Staatssecretaris Fred Teeven (VVD) van Veiligheid en Justitie heeft voor strafrechtsspecialisten die werken op basis van toevoeging wel een oplossing: zij moeten er maar een ander rechtsgebied bij nemen. Dat dit haaks staat op het advies van de NOVA voor steeds meer specialisatie, lijkt niet relevant voor de

staatssecretaris. De mindervermogende rechtzoekende is uiteindelijk de pineut; de helft van de sociale advocatuur overweegt de toga definitief in de kast te hangen als de bezuinigingen op gefinancierde rechtsbijstand doorgaan.



4. DESKUNDOLOGEN

Geen onzinverhalen van halfbakken deskundigen in procedures meer: daar hoopten advocaten op voor 2014. Om dat voor elkaar te krijgen, lijken advocaten uiteindelijk zelf meer werk te moeten doen bij de benoeming van deskundigen. Advocaat Job Knoester zag bijvoorbeeld hoe het OM zich verzette tegen de benoeming van een deskundige op zijn voordracht in de zaak rondom Nicole van den Hurk. Uiteindelijk kreeg Knoester zijn zin. Forensisch medisch onderzoeker Selma Eikelenboom wees hier al op in het *Advocatenblad* van september: advocaten dragen bijvoorbeeld een deskundige aan en als het OM zich daartegen verzet, houden ze geen voet bij stuk. 'Ik zie dat advocaten kansen laten liggen,' zei Eikelenboom. Deskundologen zullen er waarschijnlijk altijd wel blijven en het blijft aan advocaten om zelf de juiste mensen aan te dragen.

5. PIKETPERIKELEN

Met de hashtag #piketperikelen gaven advocaten in 2013 aan welke wantoestanden zij meemaakten tijdens hun piketdiensten. Een einde maken aan die problemen stond hoog op de verlanglijst voor 2014. En waar in de eerste helft van het jaar nog tweets verschenen onder de noemer #piketperikelen, klagten advocaten na eind juni op Twitter niet meer onder die hashtag. Betekent dit dan dat deze kwestie is opgelost in 2014? Nee, nog niet alle piketperikelen zijn voorbij. De koppeling Salduz en inverzekeringsstellingmelding gaat nog steeds mis. Ook vult de politie vaker de naam van de voorkeursadvocaat verkeerd in. Maar er zijn ook positieve piketverhalen in 2014. Zo is het uitmeldsysteem wel verbeterd, laten advocaten weten. Ook vertelt een advocaat hoe een 15-jarige cliënt die laat op de avond wordt gearresteerd niet de hele nacht op het bureau hoefde te blijven in afwachting van zijn piketadvocaat (die volgens de huidige regeling die pas de volgende ochtend van de Raad voor Rechtsbijstand een uitmelding ontvangt).





6. OPENBAAR MINISTERIE

In 2013 klaagden advocaten over de fusies en bezuinigingen bij het OM. Ook in 2014 zijn er nog steeds klachten over de staande magistratuur. Openbaar aanklagers reageren laconiek als advocaten misstanden aantonen. Zo ontdekte een advocaat bij toeval dat vertrouwelijke gesprekken met zijn cliënt opgenomen werden, ook al had hij de verbalisanten gevraagd het verhoor te onderbreken en het AVR-systeem uit te zetten. ‘Ja hoor,’ zeiden de agenten en liepen weg. Het apparaat draaide ondertussen door en registreerde precies wat er gezegd werd in de kamer. Ook bij andere advocaten is dit gebeurd. Het AVR-systeem blijkt niet tussentijds te stoppen en daar kwam het OM (en de politie) pas in november achter. ‘Moeten we dat geloven?’ vraagt een advocaat zich af. Een andere advocaat trekt de stekker uit opnamesystemen als hij alleen met zijn cliënt is. Vertrouwelijkheid is een van kernwaarden van de advocatuur en schending daarvan door de politie is een ernstig en bovendien onherstelbare vormfout. Maar het OM lijkt het niet te boeien.

7. PROEFKONIJNEN

De stroom aan *pilots* stopte niet in 2014. Zo mocht een kleine groep strafrechtadvocaten het Advocatenportaal uitproberen en hun dossiers digitaal binnenhalen. Wat er met de uitkomsten van de pilot gebeurd is, is niet helemaal duidelijk, maar inmiddels in het Advocatenportaal landelijk uitgerold. Gebruik van het Advocatenportaal is nog niet verplicht; er vindt nog dubbele verstrekking plaats. Ook in 2015 kunnen advocaten verwachten weer proefkonijn te zijn. Met het KEI-programma mogen vreemdelingenrechtadvocaten dit jaar als eersten het digitaal procederen uittesten. Dat hun cliënten vaak niet eens een huis, laat staan computer of e-mail hebben doet er niet toe. Als het in dat rechtsgebied lukt, lukt het overal, lijkt de minister te denken.



8. NIET-BEGRIJPENDE RECHTERS

Dat rechters die de materie eigenlijk niet begrijpen een vonnis moeten vellen over een geschil vinden advocaten vanzelfsprekend vervelend. ‘Ik hoop op ervaren rechters,’ tweet een advocaat bijvoorbeeld na zijn voorbereidingen in een ingewikkelde zaak. Maar de Rechtspraak lijkt



zelf ook in te zien dat rechters niet alles kunnen weten en specialisatie nuttig is – en nodig. Tijdens de Dag van de Rechtspraak in september kondigde voorzitter Frits Bakker het plan voor een *commercial court* aan. Bakker verwees naar de vijfde plek van de Nederlandse rechtspraak op de *Rule of Law Index* en stelde dat Nederland die plaats mede te danken had aan gespecialiseerde rechters. ‘Zij zijn nu nog bij verschillende rechtbanken in verschillende kamers ondergebracht. Hun specialiteit komt in een *commercial court* helemaal tot zijn recht,’ meent Bakker. Het plan is er nog niet door, maar met een beetje geluk kunnen partijen in handelszaken binnenkort een meer *business minded* rechter verwachten.

9. TEEVEN EN OPSTELTEN

‘Wanneer stapt hij op?’, ‘Teeven maakt de sociale advocatuur kapot!’, ‘Sommingen kijken door een megaroze bril, zo ook Opstelten’: zomaar wat voorbeelden van tweets over het VVD-duo op het ministerie van Veiligheid en Justitie. Het boek *Fred en de wet* noch de suggestie dat Opstelten te oud zou zijn voor het ministerschap bracht hun positie aan het wankelen. Opstelten en Teeven lijken in de ogen van advocaten nog steeds vermeende veiligheid boven grond-



rechten te zetten, vooral als het gaat om verdachten van strafbare feiten. Maar zoals Britta Böhler al zei tijdens het Gerbrandydebat van de NOvA: ‘De overheid verzamelt alleen maar gegevens. Dat is nog geen kennis.’ Vanwege de voorgenomen uitholling van het legaliteitsbeginsel en grote bezuinigingsacties ten koste van de zwakkeren in de samenleving zetten sommige advocaten Teeven en

Opstelten inmiddels zelfs op nummer 1 van ergernissen.

10. KLAGENDE KLANTEN

Clënten die bij alles wat hen niet zint direct naar de deken of klachtfunctionaris stappen, zijn niet bepaald populair. Maar het lijkt erop dat er in 2014 minder querulanten waren. In het eerste kwartaal van 2014 kregen de plaatselijk dekens 24 procent minder klachten binnen over advocaten dan in het eerste kwartaal van 2013. Definitieve cijfers over 2014 volgen in maart, maar het tij lijkt gekeerd, of advocaten doen beter hun werk, zoals Bas Martens, voorzitter van de dekenberaad, oppert in het *Advocatenblad*. Advocaten lijken in elk geval steeds meer aan wensen van cliënten te willen en kunnen voldoen, bijvoorbeeld op het gebied van prijsafspraken. Uurtje-factuurtje is nog niet doodverklaard,

maar de beroepsgroep denkt wel meer na over alternatieven dan vroeger (zie ook Dag uurtarief, hallo alternatief in dit nummer op pagina 14). <<



advertentie



ACADEMIE VOOR GEZONDHEIDSRECHT

AGENDA VOORJAAR 2015

- 26/3 Mededinging in de gezondheidszorg
- 14/4 Wet BOPZ, Wet verplichte GGZ en Wet Zorg en dwang
- 16/04 Zorginkoop en aanbesteding
- 21/4 Privacy en gegevensuitwisseling in de gezondheidszorg
- 19/5 Transitie sociaal domein en zorgstelsel
- 4/6 Toezicht op zorginstellingen

5
PUNTEN
PO
ADVOCATEN

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

Voor meer informatie en inschrijven: www.avgr.nl